

4° H. lit. P. 282 (6)

DVO SCRIPTA
PVBLICE PRO=

POSITA A RECTORE ET SENATU

TV ACADEMIÆ VVITEBERGENSIS CONTRA

Conradum Schlusselburgium & impietatis

atque scelerum huius socium Al-

bertum Schirmerum,

VVITEBERGAE

IOHANNES CRATO

excudebat.

ANNO M. D. LXVIII.

H. VII. Anno 264. M. I.

Dvo Scripta Pvblīcē Proposita A Rectore Et Senatv Academiae VVitebergensis
Contra Conradum Schlusselburgium & impietatis atque scelerum huius socium,
Albertum Schirmerum

VVitebergae 1568

4 H.lit.p. 282,6

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10160114-5

VD16 W 3717

RECTOR ET CONSILIVM
PVBLICVM ACADEMIAE
VVITEBERGENSIS.

Quod propitij Dei ingens φιλανθρωπία & misericordia summum beneficium dare potest generi humano, id his terris nostris benignissimè concessit, vt doctrina cœlestis de Deo, natura, voluntate atq; vero cultu Dei, & Filio Dei atq; Euangeliu huius, ab Idolatria, erroribus, & superstitione, quibus Pontificum, vt appellari volunt, Romanorum culpa & tyrannide ob ruta fuit, repurgata, ad veritatem scriptorum Propheticorum & Apostolicorum, & Symbolorum trium, atq; consensum veteris & catholicæ omnium temporum Ecclesiæ, non tantum docendo reduceretur & instauratur, sed scriptis etiam salutaribus comprehendenderetur, quibus vniuersa scientia Sanctorum dilucide explicatur, ad rem nostræ ætati & posteritati, si futura est aliqua, contestandam. Ad quam rem constat iam per orbem Christianum, DEVVM huius Scholæ, inq; hac summorum virorum, D. D. MARTINI LUTHERI & PHILIPPI MELANTHONIS opera atq; ministerio vsum esse, Et extat in vnum librum collectum CORPVS Doctrinæ nostræ, quam Schola hæc hactenus, inter Diabolicas calumnias, malicioas nouationes & defectiones à veritate

tate huius multorum multiplices, Deo nos conseruante,
constantissimè profitetur & retinet, & vna nobiscum
harum terrarum Ecclesiæ vniuersæ, et per Germaniam
pleræq;, et in exteris regnis permultæ eandem nobiscum
in sancta & salutari concordia profitentur, &
sanguine etiam suo obsignant. Atq; hæc dum ita apud
nos fiunt & præstantur, extiterunt ex Scholasticis
nostris DV O, qui omnes & complices suos, & qui
ante ipsos vñquam in hac Schola turbarunt, improba et
seditiosa audacia vincerent, atq; ea perpetrarent, è qui-
bus & pugnæ iam inter Scholasticos existere inciperet,
et cædes secuturæ, et Scholæ nostræ interitus atq; euera-
sio metuenda essent. NOMINA horum inquieto-
rum sunt CVNRADVS SCHLVSSE L-
BVRGIVS Schaumburgensis, & ALBER-
TVS SCHIRMER Peireutensis. Ex quibus
Schlusselburgius tam ad conuictores suos, quam alios
multos ex Scholasticis, & coram ciuibus etiam huius
oppidi inter pocula: qui metuentes rebus communibus,
primùm ad nos rem detulerunt: doctrinæ publicæ lon-
go iam tempore obtrectare, postea eandem manifestè
criminari atq; accusare ausus fuit, Et testimonij multo-
rum conuictus est, quod nomina & doctrinam quorun-
dam ex Collegio nostro atrocissimæ contumeliæ verbis
affecerit, & disertè pronunciare non dubitauerit, De
Filio Dei in hac Schola non rectè doceri. Ipse etiam
paulò

paulò post manu sua exaratum scriptum, cum subscrip-
tione nominis, Rectori obtulit, quo expressis verbis,
quid in doctrina publica, & quas quorum Professorum
Scholas de Christianæ doctrinæ certis capitibus habitas
reprehenderet atq; accusaret, consignauit. Fecimus
igitur quod debuimus, Ut illos tres ex Collegio nostro
Professorum publicorum, qui ab ipso accusabantur, in
consilio publico nostro, primum ad nos caussam dicere,
& postea SCHLVSSELBVRGIO accersito, simi-
liter coram nobis & quatuor professionum Collegijs Uni-
uersis, respondere iuberemus, Ibi tum in frequenti Se-
natu nostro ad accusationes huius saepe nominati
SCHLVSSELBVRGII, praesenti ipsi ita respon-
derunt Collegæ illi nostri, Ut partim falso doctrinam
huius Scholæ & se ab hoc accusari, vel ut planè dica-
tur, mendacij scelerati eum conuincerent, partim calu-
nnias eum usurpare in interpretandis & detorquendis,
quæ ex ipsis audiuisset demonstrarent, neq; accusator
contra quod diceret haberet, sed à re aliena quædam
proferens, de Filio DEI locutus est eiusmodi, quæ cum
Eutychæa esse doceretur, & patefactæ in sacra scriptu-
ra veritati contraria, atq; ab Oecumenicis Synodis &
Orthodoxa Ecclesia constantissimo consensu damnata,
ne verbo quidem uno hoc negauit aut negare potuit.

Præter hæc omnia literis ad suos missis scribere de
Schola nostra ausus fuit, in Saxonice Ecclesijs et Scho-

lis natos atq; educatos ad petitiones honorum in studijs
Philosophiae, vt Magistri bonarum artium & Philo-
sophiae renuncientur, ægrè admitti, quæ res ex literis
ipsius, & ad præcipuos ex nobilitate equestri Saxonica
homines permanauit, qui vel eiusdem, vel aliorum ob-
trectantium nobis culpa in eo errore versantur, vt scri-
batur ad nos, existimare eos, etiam alienissimos à vera
doctrina nonnunquam ad hos honores admitti. Cùm qui-
dem & hic Calumniator non ignoret, & publicè con-
stet, omnes, qui Magistri apud nos, aut cuiuscunq; pro-
fessionis Doctores creantur, coram toto Auditorio iu-
rare in Confessionem Augustanam oportere. De altero
autem et ipso constat, ex nulla gente ad nos plures stu-
diorum cauſſa commigrare, neq; ullius nationis homines
apud nos ab annis iam pluribus quadraginta, atq; hodie
etiam honorificentius haberí, quam Saxones, vt celeber-
rimam gentem à nobis hæc calumnia abalienare minimè
possit, ad cuius ipsius testimonia hac in parte prouocāus.

Cùm etiam superioribus mensibus aliquoties contra
optimos & doctissimos quosdam ex Collegis nostris vi-
ros, & illos etiam ipflos, quorum scholas seu lectiones
voce & scriptis suis accusauit, infamantia eos scripta
maledicorum Versuum proposita fuerint, hic idem non
tantum, quod leges ciuiles iubent, non suppressit ea atq;
aboleuit, quantum in ipso fuit, sed ventilando & reci-
tando ad alios sparsit atq; propagauit, & ita egit omnia,

vt

Vt approbatorem se eorundem esse non obscurè ostendaret: quales Imperatorum rescripta eadem cum autoribus talium scriptorum pœna afficiunt. Etsi eam experti sumus hominis audaciam & odium aduersus nostros, vt autorem eum esse libellorum illorum Archilochiorum magnopere dubitari non possit, neq; desunt, qui huius rei eum insimulent.

Alter autem ALBERTVS SCHIRMERVS hunc SCHLVSSSELBVRGIVM & disputationes ipsius contra doctrinam publicam et Professores huius, approbavit, defendit, & propagauit, & se esse Discipulum ipsius professus est. Et non tantum disputationibus inter Scholasticos turbulentis, sed etiam scripto ad Rectorem à se oblato, & vocibus coram Senatu nostro impijs & blasphemis, de ijs, quæ veritati Christianæ & doctrinæ huius publicæ nostræ contraria sunt, testari non dubitauit, & comminisci definitiones de rebus maximis, & explicationes locorum scripturæ eiusmodi, quales nullius hactenus impietas aut impudentia proferre ausa fuit. Atq; neutrum horum quicquam facere aut fecisse discendæ veritatis caussa, sed maliciose & odio nostri omnia, demonstrat hoc, quod neq; cum ijs ipsis, quorum doctrinam accusarunt, neq; cum Collegio Theologico interrogandi aut conferendi caussa vñquam ullum verbum communicarent, & de veritate luculenter edoceti in sententia tamen contūaciter permanerent.

Hos

Hos igitur ambos, tam Magistrum quam Discipulum, qui ambo etiam Flacianorum furorum & turbarum se esse patronos & consortes professi sunt, cum periculosissem in Schola nostra turbare cœperint, neque commonefactionibus ad ipsos in confessu nostro habitis ad sanitatem se reduci paterentur, propter seditiosas obtræctationes atq; criminationes factas ab ipsis contra veram doctrinam de Deo, & optimos viros, qui hanc rectè docent, & propter iniurias, contumelias, calumnias, mendacia contra tam veritatem et hanc docentes, quam Academiam nostram ab ipsis usurpata. Quodq; Præceptoribus suis iuratam reuerentiam, & his & rei Scholasticæ debitam fidem minimè præstiterunt, decreto legitimè facto, hac Schola, communitate, omniq; usu et Priuilegijs huius in perpetuum excludimus, et exclusos esse publicè significamus, et hodie ante adhuc solis occasum hinc discedere iubemus, atq; omne eis postliminium præcidimus. Quicunq; etiam ex nostris eos recipere aut occultare cōuictus fuerit, in eum pari pæna animaduertetur. Et hortamur autem vniuersos, vt secundum præceptum Propheticum Veritatem et Pacem diligent, & mandamus ipsisdem, vt singuli & vniuersi eos se præbeant, quales et pietas Christiana, & Leges Scholasticæ, & Illustrissimi Principis & Domini atq; Parentis nostri, & Patris patriæ edicta proposita vnumquemq; esse volunt iubentq;.

P. P. III. Idus Ianuarij.

Anno 1568.

RECTOR ET SENATVS
ACADEMIAE VVITEBERGENSIS
omnibus lecturis has literas, domesticis & exteris, vbiq;
locorum, & ijs maxime, qui nobiscum societate
vnius Fidei, in vera Ecclesia coniun=

cti sunt, S. D.

IRCVM FERVNTVR MENDACES, MA-
ledicæ, & in Academiam nostram
contumeliosæ chartæ Cunradi Sch-
lusselburgij Schaumburgensis, qui
nuper cum Alberto Schirmero Peireutensi de
tbris, ac sceleratè confictis in Academiam men-
dacijs, de falsis et calūniosis obtrectationibus, ac
deprauationibus doctrinæ publicæ, de molitio-
nibus cruentis, quæ, nisi reprimerentur matura
& iusta seueritate, tandem commotiones seditio-
sas, & tristes inter Scholasticos cædes parituras
esse honesti adolescentes è cœtu nostro, & ciues
oppidani querebantur, de corruptissimis mori-
bus, quibus contaminatus ipse id egit, ut inno-
centes alios, & impollutos ijsdem uicijs inficeret,
deniq; de periurio conuictus, tulit sententiam, his
sceleribus dignam, ut resectus in perpetuum à
corpore nostro, tanquam *άθαρμα*, & gangræno-
sum membrum, cum scelerum commissorum
publicatione excluderetur ex Academia. Hic ut
Academiæ labem aliquam aspergeret, & gentem

B in nos

in nos Saxoniam concitaret, spargit narratio-
nem, in qua, dissimulatis sceleribus, de quibus
grauiter accusatus, literisq; & testimonij; multi-
plicibus contuictus fuit, ea, quæ ab Academia pa-
terno animo, spe emendationis, an reuocari pos-
set ad mentem saniorem, priusquam infamis pro-
nunciaretur, cùm quidem apud nonnullos serio
se id expetere ostendisset: quæ ergo ab Acade-
mia cum eo suscepta & acta sunt, sui excusandi
causa, ita commemorat, ut præcipuis earum actio-
num momentis aut malitiosè præteritis, aut scele-
ratè depravatis, aut fraudulenter mutilatis, affin-
gat nonnullis è numero nostro impudentissimè
uerba & uoces contumeliosas in res, & personas,
quæ exauditæ nunquam, seu quæ in nullius ani-
mum uenerunt, sibi uero sumat, ac tribuat, de qui-
bus non semel, sed tertio quartoüe interrogatus,
& respondere iussus, nec hiscere nec mutire po-
tuit. Quod hoc consilio & hac spe astutè facit, ut,
cùm sibi ob scelera & infamiā sempiternam pere-
undum esse uideat, experiatur, an commissis no-
biscum, quocunq; prætextu, Ecclesijs, & Scholis
gentis Saxonicae, se se quoquo modo expediat ac
seruet, uel cum iactura Reipublicæ & Ecclesiæ,
aut, si hoc non perficiat, ut saltem Academia labe
aliqua deformata se uindicet & ulciscatur. Os-
mnibus ergo, in quorūcunq; manus chartæ men-
daciis

dacis istius & periuri, suisq; sceleribus infamis ho-
minis peruerent, significamus, narrationem
hanc eius mendacijs, calumnijs, recte dictorum
aut depravationibus, aut mutilationibus refer-
tam esse, et rogamus, ut hoc organum diaboli, per
quem spiritus mendax et homicida hoc quærit &
molitur, ut augeat miserrimas & tristissimas di-
stractiones nostrarum Ecclesiarum, & noua odia
ac dissidia accendat, execrentur & persequantur.
Extant apud nos in Prothocolis singulorum uo-
ces, & sententiæ, quæ à Notario exceptæ sunt.
Cùm iam de ijs, quæ commemorauimus, sceleri-
bus esset conuictus, & ipse cum socio impudenter
auderet patrocinari tetro ac prodigioso, & mani-
festè absurdо atq; impio errori Eutychetis, quem
sacra Oecumenica Synodus Chalcedonensis eui-
dentissimè refutatum autoritate Cyrilli, qui in eo
confessu precipuus fuit, condemnauit, quem leges
Imperatorum, tanquam abominabilem, execran-
tur, ac diris deuouent, cùm totum fundamentum
incarnationis salutiferæ Filij Dei, Domini nostri
Iesu Christi, quo unico nititur fides, & salus no-
stra, euertat ac deleat: Huic ergò pestilenti erro-
ri cùm auderet patrocinari, Academia, cupiens
consulere conscientię illius, cùm aliqui sanabilem
esse putarent, (Alioquin enim id non factura, sed
ut iam conuictum, mox infamem etiam pronun-
ciatura & electura fuisset) cepit eum de errore

B 2 Euty-

Eutychetis commonefacere, ac docere, cùm ex nostrorum præceptorum libris, quibus, inter alia dogmata, & hanc de uera incarnatione Filij sententiam perpetuam Catholicæ & orthodoxæ Ecclesiæ, ex scriptis Propheticis & Apostolicis extructam, ac demonstratam, nobis tradiderunt, tūm ex ueterum testimonijis, ex Synodi Chalcedonensis decreto, ex Cyrilli & aliorum doctrina, qui Eutychetis controuersiam explicarunt, & ueram scripturæq; Canonicae consentaneam sententiam illustrarunt. Hoc ex animo paterno profectum singulorum in eo confessu studium, iste Sycophanta in eam interpretatur ac detorquet sententiam, ut audeat impudentissimè crimen & hæresin prophanationis Cœnæ dominicæ Academiæ intentare, de qua re, sua conscientia teste, scit contrarium ei obiectum esse: scit euidenter ei ostensum esse, Eutychetis errorem hoc etiam nomine detestandum esse, & explodendum, quod fundamentum sententiæ Lutheri de Cœna Domini prorsus euertat, cùm Christum uero corpore exuat, quod Lutherus in Cœna Domini distribui affirmat. Et de hac controuersia claris & expressis uerbis aliquoties remissus est ad nostri Pastoris librum, ad quem se prouocasse impudenter mentitur. Hæc commonefactionis summa fuit, quam alijs alijs sententijs piorum ac probatorum

rum scriptorum confirmarunt. Gentis Saxonicae
& Ecclesiarum eius gentis honorificentissima in
eo confessu mentio facta, & is consensus cum no-
strae Scholae doctrina crebro repetitus est, ad
quem in suis scriptis toties praeceptor noster
D. Philippus prouocat. Nec inclemtiorem
mentionem si quis fecisset, silentio fuissent dissi-
mulaturi, qui ex ea gente corporis nostri mem-
bra causam nobiscum communem egerunt, nec
cur id fieret, causae erant unquam. Quo consilio
id finxerit, nemini obscurum esse potest. Sed non
hoc primum est crimen falsi, quod committitur
in Academiam nostram, nec prima calumnia, qua
laceramur. Sustinemus iam multos annos iniusta
& acerba odia multorum inimicorum nostros-
rum, qui, nullo nostro merito, pro ijs laboribus,
quos impendimus propagationi rectorum & sa-
lutarium studiorum, quibus possunt, nos figmen-
tis mendaciorum conantur traducere, & oppri-
mere. Nullum tantum scelus penè cogitari po-
test, quod Flaciana rabies tribuere sanctissimo
agmini Scholae nostrae non fuerit ausa, in quo cœ-
tu non dubium est inumeros esse & fuisse, qui
sunt uera & uiua organa diuinitatis, & sancta
Dei domicilia, in quorum pectoribus habitat
Deus, quorum mentes accendit luce sua Filius
Dei, & adflat ac regit corda Spiritus sanctus.

Denique qui recte discunt doctrinam Euangelij, & huius doctrinæ custodes, ac nobis præceptoribus testes sunt, & erunt, non tantum ad posteritatem, sed in extremo iudicio ante tribunal Filij Dei, cùm de intentatis falsis criminibus, iudice Filio Dei Domino nostro Iesu Christo, Sycophantæ hostes nostri respondere nobis cogentur. Necque Academiæ tantum & uniuersis talia acciderunt, & iam penè quotidie accidunt, Sed & Collegijs totis & singulis. Prodijt nuper libellus, Pauli Scalichij nomine, in quo Doctoribus Iuris tribuitur responsum de lite, quam ille de suis natalibus in Borussia habuisse fertur cum uiro nobili, nulli unquam inter ipsos cogitatum, uisum uel auditum. Edita sunt Chronica, D. Peuceri, & M. Menij nomine, in quibus improbè & iniustè lacera=tur fama, & existimatio summorum ordinum. De his nulli eorū quidquam constitit, priusquam de periculis, in quibus uersarentur ob eam editio=nem, ab amicis admonerentur. Scimus literas scriptas esse, & Rectorum Academiæ, quibus detracta ex publicis scriptis sigilla affixa fuerunt, & priuatorum nomine, ad Principes, Respublicas & priuatos, non unas atque alteras, sed frequentes, quarum autores sese subduxerunt, fraude patefacta. Hæc improbitas, malitia, & licentia quo tan=dem est euasura? nisi seueritate summorum Ma=gistra=

gistratum cohercita ac repressa fuerit? Quid non audebit improbus quisque, si astipulatores mendaciorum, & calumniarum se inuenire, aut ex his etiam applausu studioqe adsentientium crescere didicerit, & experietur? Quis uero in Scholis publicis tandem onus docendi, & regendi disciplinam, alioquin in hac licentia corruptissimi seculi nostri penè intollerabile, aut fuscipere uollet, aut sufferre poterit cum tanto discrimine famæ & existimationis suæ, si propter calumnias, mendacia, seditiones, periuria electus ex aliqua Schola, possit contra eam scurrilibus artificijs concitare totas gentes? Videant illi, ne, qui hanc uiperam excipiunt, tuentur ac fouent, idem ab ea perpetiantur non multò post, quod modò nos ferre cogimur, aut deterius aliquid: & discant suo malo, exempla impunitatis in delictis contra Rempublicam, si foueantur, quantum noceant. Iustum omnino hæc nobis dolorem afferunt.

Te ergò, Schlusselburgi, cùm antea, tuo merito, te mendacem, sediciosum, Sycophantam, perjurum, ijs literis, quas legisti, & testimonij, quæ audiuisti, conuicerimus, ac declarauerimus, nunc, quia priora sclera nouorum mendaciorum & calumniarum criminibus cumulasti, Anathema etiam pronunciamus, ac tanquam diaboli uiuum organum totis pectoribus execramur. Has ueras

ac iustas diras nostras, immota lege, & ordine ius-
titiae diuinæ in tuo capite adhæsuras esse non
dubites. Pios autem & ueritatis, concordiæ ac pa-
cis amantes ubique locorum rogamus, & obtestam-
ur, ne huius Schlusselburgij, aut aliorum simi-
lium calumniosis ac mendacibus traductionibus
fidem habeant, sed potius tanquam certissimas
ac perniciosissimas pestes, uirus alentes, quod ef-
fusum ueritati cœlesti, & Ecclesiæ nocitum est,
unâ nobiscum abominentur, & arceant abigant
a Scholis, Ecclesijs & Rebus publ. ne armati auto-
ritate, aut inuitati occasionibus, spargere uirus
conceptum possint cum certo periculo, uel etiam
interitu Ecclesiarum. Verissimum est enim Des-
mosthenicum illud, πονηρὴ φύσις ἐξουσίας θηλασμάτων
δημοσίας ἀπεργάζεται συμφορής. Rogamus etiam eos-
dem, ne ullis aut libris, aut literis editis, sparsis ue-
nomine alicuius ex nostro ordine, & numero af-
sentiantur, nisi prius re apud nos explorata, an sic
se habeat, nec ne. Deinde, ut ignoscant iusto do-
lori nostro, qui has querelas nobis exprimit.
Cùm autem insidias, molitiones, fraudulentos,
& manifestos conatus Diaboli, & malorum ho-
minum aduersus Academiam nostram, cum ra-
biem in inimicis nostris crescere uideamus in-
dies, nec ulla uigilantia nostra prospicere, aut in-
telligere, nulla sagacitate odorari, nulla sapien-
tia

tia amoliri ea à nobis anteuertendo posuit: Deum
oramus ardentissimis precibus, ut ipse nos per &
propter Filium suum Dominum nostrum Iesum
Christum regat, ducat, doceat, ac protegat, &
tueatur, ac uindicet innocentiam nostram, & det
testimonium ueritati, quam sonamus, ac profite-
mur, quam retenturi sumus, Deo adiuuante, usq;
ad halitum extremum pectorum nostrorum.
Profitemur etiam & affirmamus coram Deo, &
tota Ecclesia cœlesti, ac terrena, nos eam doctri-
nam, quam accepimus à Præceptoribus nostris,
consonam canoni Prophetico, & Apostolico, &
comprehensam in ijs libris, ad quos omnia nostra
semper referimus, conseruatuos, & auditoribus
nostris bona fide tradituros, ac commendatuos
esse. Nec dubitamus Deum posteritati, si qua
futura est, ante diem nouissimum, quantæcunq;
inciderint confusiones opinionum, & dogma-
tum, testimonio suo ueritatem doctrinæ nostræ
declaraturum esse, sicut testimonium præbuit
Synodis, Nicenæ, Ephesinæ, Chalcedonensi, etsi
potentia, factionibus, sæuitia aduersæ partis or-
thodoxi oppressi, tyrannidem & crudelitatem
pertulerunt, non minorem Ethnica: Tandem ta-
men iusto Dei iudicio uicit ueritas, cum Eccle-
siam conseruari, & in ea sonare puram, & incor-
ruptam doctrinam Euangeliū oporteat, usq; ad

B. s opta-

optatissimum, & desideratissimum p̄ijs omnibus
reditum Filiij Dei, iudicaturi uiuos & mor-
tuos, quem precamur supplicibus gemitibus, ut
nos citò ex his furoribus, atq; ærumnis mundi
ereptos ad se transferat, ut, sicut promissio
sonat, decurtet & abrumpat tempus,
ne seducantur electi.

P. P. IIII. Idus Martij.

Anno 1568.

